

N:o 83.

Ank. till Riksd. kansli den 18 maj 1892, kl. 12 midd.

Memorial, angående statsregleringen för år 1893.

(R. A.)

Sedan icke allenast beloppen af de utaf Riksdagen beviljade anslag blifvit af Riksdagen bestämda, utan ock de summor blifvit fastställda, hvartill så väl statsverkets ordinarie inkomster som tull- och postmedlen, bevillningsafgifterna för särskilda förmåner och rättigheter, stämpelmedlen, bränvinstillverkningsskatten och hvitbetssockertillverkningsafgiften för år 1893 skola beräknas, äfvensom beslut fattats huru stor del af riksbankens vinst bör till statsverket öfverlemnas, får utskottet, jemlikt 39 § riksdagsordningen, för Riksdagen framlägga resultatet af statsregleringen jemte den utskottet åliggande utredning af riksgäldskontorets behof.

Härvid har utskottet dock först att afgifva yttrande öfver vissa väckta, ännu oafgjorda förslag samt angående sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp med mera, på sätt här nedan synes.

I propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t föreslagit, att såsom tillgång vid förevarande statsreglering må beräknas och användas af öfverskottet å statsregleringarna för år 1890 och föregående år 5,818,000 kronor.

Beträffande detta belopp har statsrådet och chefen för finansdepartementet till det vid statsverkspropositionen fogade utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 13 januari innevarande år (inkomstberäkningen), anført följande:

Bih. till Riksd. Prot. 1892. 4 Saml. 1 Afd. 59 Häft. (N:o 83).

»Statskontoret har redan i skrifvelse den 29 juli nästlidet år hos Kongl. Maj:ts anmält, huru, enligt den afslutade rikshufvudboken för år 1890, statsregleringen för samma år utfallit. På sätt denna skrifvelse utvisar, hafva statsverkets inkomster samt ordinarie och extra förslagsanslag lemnat ett nettoöfverskott af kronor 6,996,636: 86 hvartill kommer:

af myntverkets behållning för år 1890, enligt nådiga brefvet den 5 maj 1882	„	268,000: —
odisponerade behållningar å en del extra statsanslag, enligt särskilda nådiga föreskrifter	„	53,139: 30
dito å 1885, 1886 och 1887 årens extra statsanslag till understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel odlas, sprida frostskada öfver omgifvande nejd, enligt nådiga brefvet den 31 maj 1889.....	„	108,165: —
så att öfverskottet på det hela uppgår till		kronor 7,425,941: 16

I samma skrifvelse omförmäles vidare, att för en blifvande statsreglering är att disponera

nyssnämnda summa	kronor 7,425,941: 16
efter afdrag af deri ingående, i riksstaten för år 1890 disponerade reservationer å anslag till torrläggning af vattensjuka marker	„ 108,165: — kronor 7,317,776: 16
jemte hvad som ännu är odisponerad af öfverskottet å 1889 och föregående årens statsregleringar till följd af samma öfverskotts upptagande i 1892 års riksstat med jemnadt tusental	„ 914: 70
samt behållningen å det i riksstaten för år 1890 med jemnadt tusental upptagna anslag till betäckande af bristen, 4,753,692 kronor 53 öre, i 1887 års statsreglering	„ 307: 47
	eller tillhopa kronor 7,318,998: 33.»

Enligt Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda i statsverkspropositionen gjorda förslag skulle häraf endast 5,818,000 kronor tagas i anspråk för 1893 års statsreglering och sålunda ett belopp af omkring 1 $\frac{1}{4}$ million kronor reserveras till ett följande år.

Utskottet, som icke haft något att häremot erinra, hemställer,

1:o.

att såsom tillgång vid statsregleringen för år 1893 må beräknas och användas af öfverskottet å statsregleringarna för år 1890 och föregående år ett belopp af 5,818,000 kronor.

Då Riksdagen år 1888 beslöt att för inrymmande af riksdagen, riksgäldskontoret och justitieombudsmansexpeditionen samt af riksbanken låta uppföra tvenne skilda byggnader å vestra delen af Helgeandsholmen, fattades i sammanhang härmed det beslut, att för detta ändamål skulle bildas en *byggnadsfond för riksdags- och riksbankshus*, till hvilken skulle ingå, bland annat, under sju års tid årligen ett anslag af 250,000 kronor.

Utskottet får i följd häraf, och i enlighet med hvad Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit, hemställa,

2:o.

att i riksstaten för år 1893 må uppföras ett belopp af 250,000 kronor, att till byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus afsättas.

Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att till *underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande* må afsättas ett belopp af 100,000 kronor.

Då utskottet icke har något att erinra emot hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, får utskottet hemställa,

3:o.

att Riksdagen må i riksstaten för år 1893 uppföra ett belopp af 100,000 kronor, att till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsättas.

Med bifall till utskottets hemställan i punkten b) af dess utlåtande n:o 7 a har Riksdagen till *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens*

redan trafikerade jernvägar anvisat 1,200,000 kronor; och har utskottet i nämnda utlåtande anmält, att utskottet framdeles komme att afgifva förslag om sättet för anskaffande af detta belopp.

Kongl. Maj:t har i berörda hänseende i statsverkspropositionen föreslagit, att omförmälda belopp måtte anvisas att utgå å riksstaten utom hufvudtitlarne.

Häremot har utskottet icke något att erinra, utan hemställer,

4:o.

att anslaget för nästkommande år å 1,200,000 kronor till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar må anvisas att utgå å riksstaten för år 1893 utom hufvudtitlarne.

Till fortsättning af arbetena å stambanan mellan Vännäs (Nyby) och Öfver-Luleå (Boden) har Riksdagen för år 1893 beviljat ett anslag af 4,000,000 kronor; och har utskottet i sitt utlåtande n:o 25 förklarar sig framdeles komma att afgifva förslag om sättet för anvisande af detta anslagsbelopp.

Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att hela beloppet måtte anvisas att utgå å riksstaten utom hufvudtitlarne.

I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 103) har deremot herr *J. Mankell* hemställt, att till betäckande af de statsinkomster, som skulle bortgå genom lifsmedelstullarnes afskaffande under år 1893 eller om andra statsinkomster, än de i kongl. propositionen för samma år angifna, skulle anses böra användas, lån måtte upptagas till bekostande af norrländska stambanans byggande till ett belopp af 4,000,000 kronor eller erforderlig del deraf; och

att samma åtgärd retroaktivt måtte vidtagas i sin helhet eller delvis till betäckande af de statsinkomster, som skulle bortgå genom lifsmedelstullarnes suspenderande under år 1892.

Då betäckande af vare sig uti innevarande års riksstat upptagna eller i statsverkspropositionen för år 1893 beräknade inkomster icke erfordras, samt Riksdagen genom beslut åren 1890 och 1891 visat sig vara af den åsigt att, då så kan ega rum, medel till norra stambanans fullbordande böra anvisas att utgå af skattemedel, får utskottet, då statsregleringen lemnar tillgång att utan upplåning betäcka hela anslagsbeloppet, hemställa,

5:o.

att Riksdagen, utan afseende å herr Mankells omförmälda motion, må anvisa det för år 1893 beviljade anslaget å 4,000,000 kronor till fortsättning af arbetena å stambanan mellan Vännäs (Nyby) och Öfver-Luleå (Boden) till utgående å riksstaten utom hufvudtitlarne.

Enär statsregleringen likaledes lemnar tillgång att utan upplåning betäcka det lån för fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka, som enligt Riksdagens beslut skall från riksgäldskontoret utgå (statsutskottets utlåtande n:o 9 punkt 39:o och memorial n:o 73 punkt 7:o), hemställer utskottet,

6:o.

att beloppet 40,000 kronor af det till fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka beviljade lån må i riksstaten för år 1893 uppföras, att af statskontoret riksgäldskontoret ersättas.

Deremot och då upplåning synes erforderlig för anskaffande af dels de för år 1893 beviljade 1,000,000 kronor af sistlidne års fond till låneunderstöd för enskilda jernvägar och dels det för samma år anvisade belopp, 1,175,000 kronor, lånebidrag till anläggning af jernväg mellan Hernösand och Sollefteå, får utskottet hemställa,

7:o.

att de af Riksdagen för år 1893 beviljade 1,000,000 kronor till låneunderstöd ur sistlidne års fond för lån åt enskilda jernvägar äfvensom det såsom lånebidrag för anläggning af jernväg emellan Hernösand och Sollefteå för år 1893 beviljade belopp 1,175,000 kronor må till utgående från riksgäldskontoret anvisas, att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetalas, och riksgäldskontoret bemyndigas att medelst försäljning af statsobligationer i mån af behof bereda erforderlig tillgång till förenämnda belopps utbetalning.

Med anledning af särskilda utaf Kongl. Maj:t för Riksdagen framlagda propositioner har Riksdagen *dels* till Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett belopp af 2,800,000 kronor, att i mån af behof lyftas i riksgäldskontoret, för att användas till kompletteringsarbeten å Luleå—Gellivara-banan och till inköp af rullande materiel för densamma äfvensom till ersättande af de för banan under år 1891 hafda utgifter, och *dels* bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen, för fortsatt utveckling af statens telefonväsende, ett lånebelopp af 1,000,000 kronor, att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kongl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och, jemte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlemnande till telegrafstyrelsen riksgäldskontoret förorsakas, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar i den mån telegrafverkets medel dertill lemna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

Till följd häraf hemställer utskottet,

8:o.

att i förslagsberäkningen öfver riksgäldskontorets inkomster och utgifter från och med den 12 innevarande maj till detta års slut må, till betäckande af ofvan omförmälda å riksgäldskontoret anvisade utgifter å tillsammans 3,800,000 kronor, upptagas fullmäktige medgifven upplåningsrätt till lika belopp.

Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att till *förstärkande af statsverkets kassaförlagsfond* måtte afsättas 215,800 kronor.

Af statsrådsprotokollet den 13 januari innevarande år (finansplanen) inhemtas, att enligt 1890 års rikshufvudbok statsverkets kassaförlagsfond vid samma års slut utgjorde kronor 12,549,707: 27 samt att till fonden vidare afsatts:

enligt riksstaten för år 1891 kronor 691,200: —

” ” ” ” 1892 ” 654,300: — ” 1,345,500: —

hvidan fonden vid innevarande års utgång kommer

att utgöra kronor 13,895,207: 27

Efter meddelande häraf har departementschefen till statsrådsprotokollet anført, att det förut ansetts, att afsättningarna till kassaförlags-

fonden borde fortgå, till dess densamma uppnått ett belopp af minst 15,000,000 kronor, och i öfverensstämmelse härmed hemställt, att den del af det ofvan beräknade öfverskottet för år 1893, som återstår efter frånräknande af den föreslagna afsättningen till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande, eller 215,800 kronor, må afsättas till statsverkets kassaförlagsfond, hvilken, i händelse af bifall härtill, skulle vid 1893 års slut uppgå till 14,111,000 kronor 27 öre.

Äfven utskottet anser, att öfverskottet å den föreliggande statsregleringen bör till statsverkets kassaförlagsfond afsättas. Det belopp, som härför finnes disponibelt, utgör emellertid, om utskottets här ofvan gjorda förslag bifallas, 227,700 kronor; och hemställer utskottet för den skull,

9:o.

att Riksdagen må, till förstärkande af statsverkets kassaförlagsfond, å riksstaten för år 1893 anvisa 227,700 kronor.

Under förutsättning af bifall till hvad utskottet här ofvan föreslagit, och om i öfrigt några på statsregleringen inverkan beslut icke vidare varda af innevarande Riksdag fattade, skulle utan inberäkning bland inkomsterna af bevilning af fast egendom samt af inkomst, statsregleringen för år 1893 utfalla sålunda:

Tillgångar och inkomster:

Af öfverskottet å statsregleringarna för år 1890 och föregående år	kronor	5,818,000: —
Statsverkets <i>ordinarie</i> inkomster (statsutskottets utlåtande n:o 78)	„	20,455,000: —
Statsverkets <i>extra ordinarie</i> inkomster eller bevilningar (bevilningsutskottets betänkande n:o 22)		
Tullmedlen	kronor	37,500,000: —
Postmedlen	„	7,800,000: —
Bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	„	500,000: —
Transport	kronor	45,800,000: —
		26,273,000: —

	Transport kronor	45,800,000: —	26,273,000: —
Stämpelmedlen	„	3,500,000: —	
Bränvinstillverkningskatten	„	13,700,000: —	
Hvitbetssockertillverknings- afgiften	„	1,800,000: —	64,800,000: —
Af riksbankens behållna vinst för år 1891 (bankoutskottets memorial n:o 13)	kronor	1,750,000: —	
hvidan tillgångarna och inkomsterna för år 1893, med undantag af bevillningen af fast egendom samt af inkomst, uppgå till	kronor	92,823,000: —	

Utgifter:

De på *ordinarie* stat uppförda utgifterna hafva blifvit bestämda till följande belopp:

<i>Första hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtande n:o 2)	kronor	1,320,000: —
<i>Andra hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtande n:o 3 samt memorial n:o 16)	„	3,887,900: —
<i>Tredje hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtande n:o 4 samt memorial n:o 17)	„	606,750: —
<i>Fjerde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:o 5 samt memorial n:o 61)	„	21,069,700: —
<i>Femte hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 6 och 6 a och 6 b samt memorial n:o 54)	„	6,539,090: —
<i>Sjette hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 7 och 7 b)	„	4,803,612: —
<i>Sjunde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:o 8 och memorial n:o 55)	„	16,534,966: —
<i>Åttonde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 9 och 79 samt memorial n:is 72 och 73	„	12,559,958: —
Transport kronor		67,321,976: —

	Transport kronor 67,321,976: —	
<i>Nionde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- de n:is 10, 56 och 77 samt memorial n:r 32 och 58).....	„ 2,915,550: —	70,237,526: —
<i>De extra ordinarie</i> utgifter, som blifvit för år 1893 anvisade att utgå från statskontoret, utgöra:		
<i>Andra hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- de n:o 3)	„ 72,500: —	
<i>Tredje hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- de n:o 4)	„ 4,500: —	
<i>Fjerde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- de n:o 5 samt memorial n:o 61)	„ 2,039,200: —	
<i>Femte hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- den n:is 6 och 6 b samt memorial n:o 54).....	„ 1,989,110: —	
<i>Sjette hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- den n:is 7 a och 7 b)	„ 2,281,388: —	
<i>Sjunde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- de n:o 8)	„ 872,334: —	
<i>Åttonde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- den n:is 9 och 79 samt memorial n:o 73).....	„ 1,760,442: —	
<i>Nionde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtan- de n:o 10 och memorial n:o 32)	„ 1,520,000: —	10,539,474: —

Hvartill komma *dels*, om utskottets förslag vid punkterna 4:o och 5:o bifallas, utom hufvudtitlarne:

Till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar	kronor 1,200,000: —	
Till fortsättning af arbetena å stambanan mellan Vännäs (Nyby) och Öfver-Luleå (Boden)	„ 4,000,000: —	5,200,000: —
		Transport kronor 85,977,000: —

	Transport kronor	85,977,000: —
<i>dels</i> , till utgående från riksgäldskontoret:		
Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m. föreslagvis	kronor	614,750: —
Räntor å statsskulden och afbetalningar å de fonderade statslånen	kronor	12,822,470: —
efter afdrag af de till riksgäldskontoret ingående ränte- och kapitalafbetalningar, förslagsvis „	3,008,920: —	9,813,550: —
samt lån till fullbordande af Skara domkyrkas restaurering	„ 40,000: —	10,468,300: —
<i>dels ock</i> , om utskottets under punkterna 2:o, 3:o och 9:o här ofvan gjorda förslag bifallas:		
afsättning till byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus	kronor	250,000: —
afsättning till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande	„	100,000: —
samt till förstärkande af statsverkets kassaförslagsfond	„	227,700: —
	Summa kronor	97,023,000: —
hvilket utgiftsbelopp med	„	4,200,000: —
öfverstiger summan af de här ofvan angifna tillgångarna och inkomsterna, bland hvilka bevillning af fast egendom samt af inkomst ej beräknats	kronor	92,823,000: —

Utskottet hemställer alltså:

10:o

att Riksdagen må för år 1893 åtaga sig en be-

villning af fast egendom samt af inkomst till belopp af fyra millioner två hundra tusen kronor; samt

11:o

att bevillningsutskottet må erhålla uppdrag att föreslå sättet, huru nämnda bevillning bör utgå.

Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att vid statsregleringen för år 1893 de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarne fortfarande måtte blifva gällande.

I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 67) föreslår herr *A. Hedin*, att Riksdagen, vid förnyande för nästa statsregleringsperiod af nuvarande bestämmelser om dispositionsrätten öfver besparingarna, fäster det vilkor, att Kongl. Maj:t vid nästa riksdags början framlägger fullständig specifikation öfver de af Kongl. Maj:t under de då senast förflutna fem åren beslutade anvisningar å besparingarna; och har motionären förklarat sig anse, att derefter detta slags redogörelse torde böra omfatta det näst föregående året.

Beträffande de anförda skälen för nämnda förslag tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

I ofvan omförmälda skrifvelse till Kongl. Maj:t den 12 maj 1841 (n:o 332) angående den framtida dispositionen af de särskilda hufvudtitlarnes besparingar anmälde Rikets Ständer, att Rikets Ständer väl då, såsom tillföre, insett och erkänt nyttan och nödvändigheten af den åt Kongl. Maj:t senast genom Rikets Ständers skrifvelse den 6 oktober 1834 upplåtna rättighet att disponera de å en eller annan hufvudtitel uppkommande, till beloppet kända besparingar till de med titelns anslag åsyftade ändamål och för bestridande af sådana, vid den af Rikets Ständer verkställda statsreglering ej påräknade utgifter, hvilka under tiden mellan riksdagarne kunde finnas af oundgängligt behof påkallade, men att Rikets Ständer dock, särdeles vid denna (1840—1841 årens) riksdag funnit, att ifrågavarande dispositionsrätt blifvit begagnad på det sätt, att dels det dermed hufvudsakligen åsyftade ändamål syntes Rikets Ständer i betydlig mån förfeladt, dels ock nya omsorger för Rikets Ständer uppkommit att bereda sådana utvägar, hvarigenom årliga redovisningen för statsverkets medel måtte kunna återföras i det skick, Rikets Ständer ansåge oundvikligen nödigt för statens betryggande och möjligheten för Rikets Ständer

att, genom sina revisorer eller statsutskott, kunna åstadkomma en ändamålsenlig granskning; hvadan Rikets Ständer, som genom den verkställda nya statsregleringen, medelst ökade anslag å riksstaten i vissa delar, sökt afhjelpa några af de behof, för hvilkas fyllande ifrågasvarande tillgångar sedan sista riksdag tagits i anspråk, beslutit, att de besparingar, hvilka intill nästa riksdag kunde å någon eller några af hufvudtitlarne uppkomma, finge fortfarande af Kongl. Maj:t användas till sådana af Rikets Ständer ej förut pröfvade utgifter, hvilka derefter kunde finnas för rikets styrelse af oundvikligt behof påkallade, för samma ändamål, som med hvarje hufvudtitels anslag afsågs, och hvilka utgifter alltid måste vara tillfälliga och icke af permanent egenskap; att sålunda besparingarna i intet fall finge komma i fråga att begagnas till bestridande af årliga löner och arfvoden, hvilka borde rätta sig efter den statsreglering, som af Rikets Ständer blifvit godkänd och måste betraktas såsom gällande, intill dess densamma i vederbörlig ordning förändrades; samt att vid denna disposition i öfrigt borde iakttagas, att de besparingar, som ett år reserverades, kunde ett följande år användas; och anhöllo Ständerna slutligen, att vederbörande förvaltande embetsverk måtte undfå föreskrift att så inrätta räkenskaperna, att de fullständigt utvisade ej mindre de uppkomna besparingarnas belopp än ock deraf skedda utbetalningar.

Öfver tillämpningen af dessa föreskrifter hafva, utom statsutskottet, som enligt § 39 riksdagsordningen eger tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar, både Riksdagens revisorer och konstitutionsutskottet att vaka. Inför revisorerens redovisas nemligen användandet af hvarje uppkommande tillgång, således äfven af besparingarna, och ingen anvisning kan ske utan Kongl. Maj:ts i statsrådet derom fattade beslut, hvilket genom de i statsrådet förda protokoll blifver konstitutionsutskottet meddeladt.

Det torde således icke kunna sägas, att Riksdagen saknar tillfälle att erhålla kännedom om besparingarnas användning. Och om, såsom motionären uppgifver skulle hafva händt, Kongl. Maj:t anvisar medel till företag, som Riksdagen formligen ogillat och till hvilka den därför vägrat att anslå af Kongl. Maj:t begärda medel, lär konstitutionsutskottet icke underlåta att i grundlagsenlig ordning pröfva, huruvida vederbörande rådgifvares förhållande bör lemnas utan anmärkning eller icke.

Motionens syfte är, enligt motionärens egen uppgift, att genom den påyrkade åtgärden från Riksdagens sida bereda Riksdagen tillfälle

att öfvertyga sig om befogenheten af de skäl, som tala för en icke obetydlig inskränkning i Kongl. Maj:ts nuvarande dispositionsrätt öfver besparingarna.

Med afseende härpå anser sig utskottet böra erinra om hvad statsutskottet vid 1885 års riksdag i detta ämne anförde. I utskottets utlåtande n:o 53 heter det nemligen, bland annat:

»Någon ändring i berörda föreskrifter har utskottet ej funnit anledning föreslå, vid det förhållande, att *dels* Kongl. Maj:ts förfogande öfver besparingarna synts utskottet i det stora hela leda snarare till minskad kostnad än till ökade utgifter, hvilket senare deremot lättligen kunde blifva följderna af en förändrad anordning, medelst kreditiv eller på annat sätt, i fråga om oförutsedda behofs tillgodoseende, *dels* det står hvarje Riksdag öppet att taga kännedom om föreskrifternas tillämpning och, för den händelse att behof af ändrade bestämmelser skulle visa sig, i sådant afseende besluta.»

Då utskottet, som funnit sig kunna i allt väsentligt instämma i berörda uttalande, anser Riksdagen icke sakna nödig kontroll öfver besparingarnas användande, hemställer utskottet,

12:o.

att Riksdagen, med afslag å herr Hedins ofvan berörda motion, må besluta, att vid statsregleringen för nästkommande år de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarne fortfarande skola blifva gällande.

Till närmare upplysning om så väl innehållet af riksstaten för år 1893, sådan den blifvit af utskottet förslagsvis upprättad, som ock riksgäldskontorets inkomster och utgifter till 1893 års slut, jemväl sådana de blifvit af utskottet beräknade, får utskottet hänvisa till hosföljande bilagor n:is 1, 2 och 3.

Enligt bilagorna n:is 2 och 3, innefattande förlagsberäkningar öfver riksgäldskontorets inkomster och utgifter från och med den 12 innevarande maj till nästkommande års slut, utgöra riksgäldskontorets *utgifter*:

För tiden från och med den 12 innevarande maj	
till detta års slut	kronor 16,759,727: 32
samt under år 1893	„ 16,457,220: —
	<hr/>
	Summa kronor 33,216,947: 32

Riksgäldkontorets *inkomster* åter hafva upptagits
till:

under år 1892, nu befintlig behållning inberäknad, kronor 20,260,681: 40
och under år 1893..... „ 16,457,220: —

Summa kronor 36,717,901: 40

Inkomsterna och tillgångarna, den nu befintliga behållningen inberäknad, öfverstiga således utgifterna med 3,500,954 kronor 08 öre, utgörande riksgäldskontorets beräknade behållning vid 1893 års slut.

Stockholm den 18 maj 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation:

vid punkten 12:o): af herrar *P. Andersson, G. Eriksson, O. Jonsson* och *S. G. von Friesen*, som yrkat, att utskottet måtte hemställa,

att Riksdagen må, med bifall till herr Hedins motion, besluta, att — under vilkor att Kongl. Maj:t vid nästa riksdags början framlägger fullständig specifikation öfver de af Kongl. Maj:t under de då senast förflutna fem åren beslutade anvisningar å besparingarna — vid statsregleringen för nästkommande år de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarne fortfarande skola blifva gällande.

Bilaga till riksstaten

Bil. No 1.

Riksstat för år 1893.

Bil.

Riksstat för

		Kronor.	öre.
Tillgångar och inkomster:			
Af öfverskottet å statsregleringarna för år 1890 och föregående år		5,818,000	—
Statsverkets inkomster:			
Ordinarie inkomster	20,455,000: —		
Bevillningar:			
Tullmedel	37,500,000: —		
Postmedel	7,800,000: —		
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	500,000: —		
Stämpelmedel	3,500,000: —		
Bränvinstillverkningsskatt	13,700,000: —		
Hvitbetssockertillverkningsafgift	1,800,000: —		
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	4,200,000: —	69,000,000: —	
Af riksbankens vinst för år 1891		89,455,000	—
		1,750,000	—
		Summa 97,023,000 —	

N:o 1.

år 1893.

				Kronor.	öre.
Utgifter:	Ordinarie.	Extra.	Summa.		
<i>Att utgå från statskontoret:</i>					
Första hufvudtiteln	1,320,000: —	— — —	1,320,000: —		
Andra dito	3,887,900: —	72,500: —	3,960,400: —		
Tredje dito	606,750: —	4,500: —	611,250: —		
Fjerde dito	21,069,700: —	2,039,200: —	23,108,900: —		
Femte dito	6,539,090: —	1,989,110: —	8,528,200: —		
Sjette dito	4,803,612: —	2,281,388: —	7,085,000: —		
Sjunde dito	16,534,966: —	872,334: —	17,407,300: —		
Åttonde dito	12,559,958: —	1,760,442: —	14,320,400: —		
Nionde dito	2,915,550: —	1,520,000: —	4,435,550: —		
Utom hufvudtitlarne:					
Till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar	— — —	1,200,000: —	1,200,000: —		
Till fortsättning af arbetena å stambanan mellan Vännäs (Nyby) och Öfver-Luleå (Boden)	— — —	4,000,000: —	4,000,000: —		
Summa	70,237,526: —	15,739,474: —	— — —	85,977,000	—
<i>Att utgå från riksgäldskontoret:</i>					
Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m., förslagsvis			614,750: —		
Räntor å statsskulden och afbetalningar å de fonderade statslånen	12,822,470: —				
efter afdrag af de till riksgäldskontoret ingående ränte- och kapitalbetalningar, förslagsvis	3,008,920: —		9,813,550: —		
Lån till fullbordande af Skara domkyrkas restaurering			40,000: —	10,468,300	—
Afsättning till byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus				250,000	—
Afsättning till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande				100,000	—
Till förstärkande af statsverkets kassaförlagsfond				227,700	—
Summa				97,023,000	—

Förlagsberäkning öfver riksgäldskontorets inkomster och

		Kronor.	öre.
Riksgäldskontorets kassabehållning den 12 maj 1892	1,298,651: 47.		
Kapitalfordran för tills vidare förräntade medel:			
emot uppköpta obligationer	883,790: —		
” reverser och depositionsbevis	1,965,600: —	2,849,390: —	4,148,041 47
Inkomster:			
Kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade läne- understöd	2,038,000: —		
Afbetalningar å lån till undsättningar inom Kronobergs och Kalmar län i anledning af 1868 års missväxt	1,120: —		
Ränta å 1885—1892 års hela anslag för odlingslänefonden	186,400: —		
Genom förräntning af tills vidare utlånta medel samt räntor å lån för telefonväsendets utveckling	75,000: —	2,300,520	—
<i>Ersättning af statsverkets medel:</i>			
Enligt riksstaten för år 1892 riksgäldskontoret tillkommande anslag för be- stridande af riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor m. m.	6,600,000: —	3,895,000	—
<i>Upplåning:</i>			
Vid 1891 års riksdag beräknad återstående upplåning för år 1891 och föregående år	9,867,205: 40.		
	Transport 9,867,205: 40.	10,343,561	47

N:o 2.

utgifter från och med den 12 maj 1892 till samma års slut.

		Kronor.	öre.
Utgifter:			
<i>Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.:</i>			
Riksdags- och revisionskostnader	200,000: —		
Kostnader för Riksdagens hus	6,000: —		
" " bibliotek	733: 23.		
Löner, arfvoden och expenser vid riksgäldskontoret	41,000: —		
Löner på indragnings- och pensionsstat vid d:o	7,335: 42.		
Aflöning, resekostnad och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition	16,912: 50.	271,981: 15.	
<i>Annuiteter och räntor:</i>			
Till Hans Maj:t Konungen	300,000: —		
<i>Anslag till ränta och amortisement:</i>			
för 1860 års lån emot premieobligationer	146,500: —		
" 1878 års 4 % lån	255,318: 41.		
" 1880 " 4 % "	2,173,644: —		
" 1886 " 3½% "	863,092: 22.		
" 1890 " 3½% "	612,554: 44.	4,051,109: 07.	
<i>Anslag till ränta å</i>			
1887 års 3 ⁶ / ₁₀ % lån	702,594: —		
1888 " 3 % lån	400,000: —		
1891 " 4 % tillfälliga lån	288,000: —	1,390,594: —	
Ränta å medgifven och beräknad, men ännu icke verkställd upplåning	150,000: —		
D:o å gamla 5 % lånet, å konung Carl XIII:s hemgiftskapital samt å Göta kanals reparationsfond	13,138: 20.	6,176,822	42
Köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter		106,389	18
Återbetalning till fonden för extra amortering af statsskulden af försträckta		300,000	—
	Transport	6,583,211	60

	Kronor.	öre.
Transport	9,867,205: 40.	
Vid samma riksdag medgifven upplåning för		
år 1892:		
till låneunderstöd för enskilda		
jernvägar	1,000,000: —	
lånebidrag för anläggning af		
jernväg mellan Hernösand		
och Sollefteå	1,175,000: —	
till anläggning af en bibana		
från norra stambanan vid		
Mellansel till Örnsköldsvik		
jente trafikmateriel	1,000,000: —	
” betäckande af motstående		
utgift från odlingslånefon-		
den, förslagsvis	854,500: —	
	<u>4,029,500: —</u>	
		13,896,705: 40.
som minskas med:		
redan verkställd upplåning genom försäljning af obliga-		
tioner, tillhörande:		
1887 års lån	413,170: —	
1891 ” ”	7,008,620: 34.	
	<u>7,421,790: 34.</u>	
återförda obligationer af 1878 års lån från		
jernväghypoteksfonden	107,795: 13.	
skilnaden mellan vid 1890 års riksdag an-		
visade medel för inköp af jernvägen		
mellan Luleå och norska		
gränsen	6,750,000: —	
samt den af riksgäldskonto-		
ret betalda köpesumma	6,500,000: —	
	<u>250,000: —</u>	
		<u>7,779,585: 47.</u>
		6,117,119 93
<i>Vid 1892 års riksdag medgifven upplåning:</i>		
För komplettering m. m. af Luleå — Gällivarabanan	2,800,000: —	
För lån till fortsatt utveckling af statens telefonväsende	1,000,000: —	
		3,800,000 —
	Summa kronor	20,260,681 40

	Kronor.	öre.
Transport	6,583,211	60
Vid 1879 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret anvisadt anslag, högst 4,000,000 kronor, för inköp af Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg, återstoden 730: 31.		
Vid 1885 års riksdag till utgående under år 1887 anvisade medel 2,350,000 kronor för jernvägens mellan Hudiksvall och Näsvisen inköp och ombyggnad m. m., återstoden af det för inlösen af i jernvägen in-tecknade obligationer anvisade be-lopp 105,624 kronor 7 öre	5,124: 07.	
Vid 1890 års riksdag å riksgäldskontoret anvisade medel till bestridande af ifrågakommande kostnader vid inköp af jern-vägen mellan Luleå och norska gränsen	250,000: —	
Vid 1891 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret under år 1892 anvisadt anslag å 1,000,000 kronor för anläggning af en bibana från norra stambanan vid Mellansel till Örn-sköldsvik jemte trafikmateriel	423,000: —	678,854 38
<i>Låneunderstöd för enskilda jernvägar:</i>		
Ur 1886 års fond 5,000,000 kronor, återstoden af 1891 års anslag 1,000,000 kronor	777,115: —	
Ur 1891 års fond 5,000,000 kronor 1892 års anslag	1,000,000: —	1,777,115: —
Vid 1891 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret an-visadt lånebidrag 2,350,000 kronor till anläggning af jern-väg mellan Hernösand och Sollefteå, deraf för år 1892	1,175,000: —	2,952,115 —
<i>Odlingslånefonden:</i>		
Vid 1888 års riksdag anvisade medel:		
återstoden af 1889 års anslag 365,406 kronor 34 öre	165,406: 34.	
1890 års anslag	1,000,000: —	
efter afdrag af för sistnämnda år beräknade, till kongl. statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån	145,860: —	854,140: —
1891 års anslag	1,000,000: —	
efter enahanda afdrag	128,500: —	871,500: —
1892 års anslag	1,000,000: —	
efter enahanda afdrag	145,500: —	854,500: —
Ytterligare lån till fortsatt utveckling af statens telefonväsende	2,745,546	34
Till komplettering m. m. af Luleå—Gellivara-banan	1,000,000	—
Beräknad behållning vid 1892 års slut	2,800,000	—
	3,500,954	08
Summa kronor	20,260,681	40

Bil.

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets

	Kronor.	öre.
Beräknad behållning vid 1893 års början	3,500,954	08
Inkomster:		
Kapital- och ränte-inbetalningar å till vissa bestämda föremål understöd	anvisade låne- 2,652,600: —	
Afbetalningar å lån till undsättningar inom Kronobergs och Kalmar län i anledning af 1868 års missväxt	1,120: —	
Ränta å 1885—1893 års hela anslag för odlingslånefonden	255,200: —	
Genom förräntning af tills vidare utlånta medel samt räntor å lån för telefonväsendets utveckling	100,000: —	
	3,008,920	—
<i>Ersättning af statsverkets medel:</i>		
Motstående för år 1893 upptagna riksdags- och revisionskostnader, aflöningar m. m. äfvensom annuiteter å de fonderade lånen samt räntor å öfrig statsskuld	13,437,220: —	
efter afdrag af den för riksgäldskontoret under samma tid beräknade inkomst af ränte- och kapitalinbetalningar ...	3,008,920: —	
	10,428,300	—
Lån till fullbordande af Skara domkyrkas restaurering	40,000	—
Upplåning till betäckande af motstående utgift för odlingslånefonden	805,000	—
<i>Vid 1892 års riksdag medgifven upplåning:</i>		
till låneunderstöd för enskilda jernvägar	1,000,000: —	
för lånebidrag till anläggning af jernväg mellan Hernösand och Sollefteå	1,175,000: —	
	2,175,000	—
	Transport	19,958,174 08

N:o 3.

inkomster och utgifter år 1893.

	Kronor.	öre.
Utgifter:		
<i>Riksdags- och revisionskostnader samt aflönningar m. m.:</i>		
Riksdags- och revisionskostnader	500,000: —	
Kostnader för Riksdagens hus	12,000: —	
” ” ” bibliotek	3,000: —	
Löner, arvoden och expenser vid riksgäldskontoret	64,925: —	
Löner på indragnings- och pensionsstat vid riksgäldskontoret	12,575: —	
Aflöning, resekostnad och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition	22,250: —	614,750: —
<i>Annuiteter och räntor:</i>		
Till Hans Maj:t Konungen	300,000: —	
<i>Annuitetsanslag:</i>		
1860 års lån emot premieobligationer	Kapital. 131,111: 11.	Ränta. 161,888: 89.
1878 års lån emot 4 % obligationer	287,472: 80.	568,426: 16.
1880 ” ” ” 4 % ”	1,306,800: —	4,321,152: —
1886 ” ” ” 3½ % ”	164,888: 89.	1,729,070: —
1890 ” ” ” 3½ % ”	290,666: 67.	1,220,022: 22.
	= 2,180,939: 47.	8,000,559: 27.
<i>Ränteanslag:</i>		
1887 års lån emot 3½ % obligationer	702,594: —	
1888 års lån emot 3 % obligationer	800,000: —	
1891 års tillfälliga lån emot 4 % obligationer	288,000: —	1,790,594: —
Transport	2,180,939: 47.	9,791,153: 27.
		914,750: —

	Kronor.	öre.
Transport	19,958,174	08
Summa	19,958,174	08

		Kronor.	öre.
Transport 2,180,939: 47. 9,791,153: 27.	914,750: —		
Fond för extra amortering af statsskulden	85,333: 33.		
Säger 2,266,272: 80. 9,791,153: 27.	12,057,426: 07.		
Ränta å medgifven och beräknad, men ännu icke verkställd upplåning	450,000: —		
Ränta å gamla 5 %-lånet, å konung Carl XIII:s hemgifts- kapital samt å Göta kanals reparationsfond 15,030 kronor 70 öre, som för motstående ersättningsbelopp utjemnande upptagas till.....	15,043: 93.	13,437,220	—
<i>Vid 1888 års riksdag anvisade medel för odlingslånefonden:</i>			
1893 års anslag	1,000,000: —		
efter afdrag af för sistnämnda år beräknade, till kongl. stats- kontoret inflytande annuiteter å odlingslån	195,000: —	805,000	—
<i>Vid 1891 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret under år 1893 anvisade utgifter:</i>			
Lån ur 1891 års fond för enskilda jernvägar, 5,000,000 kronor, Lånebidrag till anläggning af jernväg mellan Hernösand och Sollefteå, återstoden	1,000,000: — 1,175,000: —		
Lån till fullbordande af Skara domkyrkas restaurering	40,000: —	2,215,000	—
Beräknad behållning vid 1893 års slut		3,500,954	08
	Summa kronor	19,958,174	08